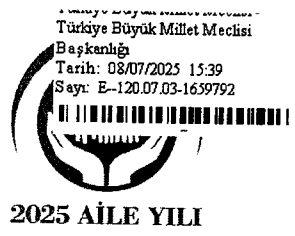

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-72079556-610-16654603

Konu : Soru Önergesi (7/25156)

ACELE

7/25156
SK 123

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 18.03.2025 tarihli ve 1600185 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Gaziantep Milletvekili Sayın Sevda KARACA tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/25156 Esas Numaralı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/25156 Cevap Metni (6 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: F3B5C7F3-73F4-497E-84D3-5FA7DDE1AEA0

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA
KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için:Samiye BULUN
Çocuk Gelişimcisi
Telefon No:(312) 705 58 09

**Gaziantep Milletvekili Sayın Sevdâ KARACA DEMİR'e Ait 7/25156 Esas Numaralı Yazılı
Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni**

Kadına karşı her türlü şiddetin önlenmesi amacıyla “şiddete karşı sıfır tolerans ilkesi” çerçevesinde yürüttüğümüz çalışmalar ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, uluslararası kuruluşlar, özel sektör ve medyanın iş birliğinde çok taraflı ve çok yönlü biçimde devam etmektedir. Bu kapsamda gerçekleştirilen çalışmalardan bazıları şu şekildedir:

- 2012 yılında 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun ile devam eden yıllarda ilgili alt mevzuatın yürürlüğe girmesi ve Türk Ceza Kanunu’nda kadına yönelik şiddet eylemlerinin daha etkin cezalandırılmasına yönelik yapılan değişikliklerle yasal altyapı güçlendirilmiştir.
- Kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmalarına yol haritası niteliğindeki politika belgesi olan ve 2021-2025 yıllarını kapsayan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı hâlihazırda yürürlükte. Söz konusu Eylem Planı çerçevesinde 5 ana hedef (Adalet Erişim ve Mevzuat, Politika ve Koordinasyon, Koruyucu ve Önleyici Hizmetler, Toplumsal Farkındalık ve Veri ve İstatistik), 28 strateji ve 227 faaliyet yer almaktadır. Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 5. Ulusal Eylem Planı hazırlık çalışmaları devam etmektedir.
- Ulusal Eylem Planının etkin olarak hayata geçirilmesi hedefiyle Yıllık Faaliyet Planları hazırlanmaktadır. Ulusal Eylem Planının 81 il düzeyinde daha etkin biçimde uygulanmasını amacıyla İl Eylem Planları yürürlüğe konmuştur.
- Bakanlığımız koordinasyonunda periyodik olarak her yıl bir defa toplanan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Koordinasyon Kurulu kadına yönelik şiddetle mücadele alanındaki mevcut uygulamaların değerlendirilmesi, sorunların tespiti, çözüm önerilerinin geliştirilmesi ve uygulanmasına yönelik kurumlar arası iş birliği ve eş güdümün artırılması görevlerini yürütmektedir. Yerel düzeyde ise 81 il düzeyinde Vali veya Vali Yardımcısı başkanlığında toplanan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon, İzleme ve Değerlendirme Komisyonları ile il düzeyinde yapılan çalışmalar ve il eylem planlarının izleme ve değerlendirmesi en az 6 ayda bir gerçekleştirilmektedir.
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede ihtisas kurumsal mekanizmalardan biri olan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM); şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin bir biçimde uygulanmasına yönelik destek ve izleme hizmetlerinin verildiği, çalışmalarını yedi gün yirmi dört saat esaslı ile yürüten merkezlerdir. Hâlihazırda 81 ilimizde 84 ŞÖNİM hizmet vermektedir. Hizmetlerin daha ulaşılabilir kılınması amacıyla Sosyal Hizmet Merkezleri (SHM) bünyesinde oluşturulan 423 Şiddetle Mücadele İrtibat Noktası ilçe bazında hizmet sunmaktadır.
- Şiddete uğrayan kadınların şiddetten korunması, psiko-sosyal ve ekonomik sorunlarının çözülmesi, güçlendirilmesi ve bu dönemde kadınların varsa çocukları ile birlikte ihtiyaçlarının da karşılanması suretiyle geçici süreyle kalabilecekleri kadın konukevleri 81 ilimizde hizmetlerini sürdürmekte olup Türkiye genelinde toplam 150 kadın konukevi bulunmaktadır.

- 6284 sayılı Kanun kapsamında verilen tedbir kararlarının teknik araç ve yöntemler kullanılarak coğrafi bilgi sistemleri üzerinden izlenmesi amacıyla Bakanlığımız, İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı iş birliğinde Teknik Yöntemlerle Takip (Elektronik Kelepçe) Uygulaması 81 ilimizde yürütülmektedir.
- Bakanlığımız bünyesinde hizmet sunan ALO 183 Şiddetle Mücadele Hattı şiddete uğrayan ya da uğrama riski bulunan, destek ve yardıma ihtiyacı olan kadın ve çocuklar için psikolojik, hukuki ve ekonomik danışma hattı 7 gün 24 saat esasında ücretsiz olarak çalışmakta; bu kişilere hakları konusunda ve başvuracakları yerler hakkında bilgi vermektedir. Ayrıca ihmal, istismar ve şiddet vakaları konusunda alınan ihbarlarda vakanın bulunduğu ilin acil müdahale ekip sorumlusuna ve/veya kolluk kuvvetlerine bildirilerek ivedilikle müdahale edilmesi sağlanmaktadır.
- Bakanlığımız ve İçişleri Bakanlığı iş birliğinde şiddet mağduru veya şiddet görme riski altında olan kadınlar için sunulan bir uygulama olan Kadın Destek Uygulamasında (KADES) yer alan acil durum butonuna basılması halinde acil çağrı merkezine ihbar düşmekte ve en yakın kolluk biriminin en kısa sürede mağdurun konumuna intikali sağlanmaktadır.
- Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında yapılan veri entegrasyon çalışmaları ile 6284 sayılı Kanun kapsamında alınan tedbir kararı verileri ve kolluğa yapılan başvurular anlık olarak Bakanlığımız Aile Bilgi Sistemi'ne düşmekte, böylelikle vakaya hızlı ulaşım ve etkin müdahale sağlanmaktadır.
- Kadına yönelik şiddetle mücadele politika ve hizmetlerimizin bilimsel kanıtlar temelinde geliştirilmesi amacıyla araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) projeleri devam etmektedir. Bu "Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet Araştırması-2024", "Şiddet Uygulayanlara Yönelik Psikososyal Müdahale Modelinin Geliştirilmesi", "Türkiye'de Depremden Etkilenen Kadınlara ve Kız Çocuklarına Yönelik Şiddete Karşı Önleyici ve Koruyucu Hizmetlerin Yeniden Yapılandırılması ve Güçlendirilmesi" ve "İhtisaslaşmış Kadın Konukevlerinin Kurumsal Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi" başlıklı projeler devam etmektedir. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi ile iş birliğinde yürütülen "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye İlişkin Kurumsal Kapasitenin ve Toplumsal Farkındalığın İletişim Boyutuyla Artırılması Projesi" ise Şubat 2025'te tamamlanmıştır.
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede farkındalık oluşturulması ve zihniyet dönüşümünün sağlanması amacıyla ülke genelinde kamu kurum ve kuruluşlarında görevli personele ve toplumun farklı kesimlerine yönelik gerçekleştirilen eğitim ve seminerler ile 2007 yılından bugüne yaklaşık 4,5 milyon kişiye ulaşılmıştır. Ayrıca kültür, sanat ve medyanın dönüştürücü gücünü kullanarak toplumsal farkındalığı geliştirmek amacıyla çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmaların en önemli çıktılarından biri olarak RTÜK ile iş birliğinde "Medyada Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye İlişkin Etik İlkeler" rehberi yayımlanmıştır.

Kadına yönelik şiddetle mücadele çok yönlü, bütüncül bir yaklaşımı ve toplumun tüm kesimlerinin ortak idaresini gerektirmektedir. Bakanlığımız kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmaları kapsamında kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, meslek kuruluşları, uluslararası kuruluşlar, akademi ve medya temsilcileri ile iş birliğinde çalışmalar yürütmektedir. Bu doğrultuda;

- 2021-2025 dönemini kapsayan “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı”, şiddetle mücadelede uluslararası standartlardan ve yasal mevzuatımızdan güç alarak Bakanlığımız koordinasyonunda kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerin kadın araştırmaları merkezlerinin katkı ve katılımları ile hazırlanmıştır.
- 2023/16 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile yeniden teşekkül ettirilen Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Koordinasyon Kurulu olarak yılda en az bir kez ilgili kamu kurum ve kuruluşları, akademi ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin katılımı ile birlikte Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı başkanlığında toplanmaktadır.
- Yerel düzeyde ise 81 il düzeyinde Vali veya Vali Yardımcısı başkanlığında yılda en az 6 ayda 1 toplanan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon, İzleme ve Değerlendirme Komisyonu toplantılarına da yerel paydaşlar olarak yine ilgili kamu kurumları ile birlikte akademi ve sivil toplum kuruluşu temsilcileri katılım sağlamaktadır.
- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı başkanlığında, kadına yönelik şiddetle mücadele alanında çalışmalar yürüten sivil toplum kuruluşları ile düzenli aralıklarla istişare toplantıları gerçekleştirilmektedir.

Türkiye’de kadının güçlenmesi konusunda ulusal mekanizma olan Bakanlığımızca uygulamaya konulan ve 2024-2028 yıllarını kapsayan “Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı”nda 2028 yılına kadar kadınların ekonomik alanda güçlenmesine yönelik olarak belirlenen politikalar; kadınların çalışma hayatına daha aktif katılım sağlaması ve değişen işgücü piyasası dinamikleri doğrultusunda ekonomik hayatta söz sahibi olmasını sağlamak temel amacıyla kurgulanmıştır. Bahse konu belge, kadınları ve kız çocuklarını her alanda güçlendirmek amacıyla kurumlar arası iş birliğini geliştirmek üzere Eğitim, Sağlık, Ekonomi, Liderlik ve Karar Alma Mekanizmalarına Katılım, Çevre ve İklim Değişikliği politika eksenleri çerçevesinde kurgulanmıştır:

Bahse konu dokümanın 'Ekonomi' başlığı altında belirlenen temel amaç, kadınların ekonomik olarak güçlenmesini sağlamak ve değişen işgücü piyasasına tam, eşit ve etkin katılımlarını desteklemektir. Bu doğrultuda, dokümanda belirlenen politika eksenleri aşağıda sıralanmaktadır;

1. Kadınların işgücü piyasasına girişlerini kolaylaştırmak ve insana yakışır işlerde istihdamlarını arttırmak için mevzuatın gözden geçirilerek iyileştirici düzenlemeler yapılması,
2. Kadınlara ve kız çocuklarına, ikiz dönüşüme (yeşil ve dijital dönüşüm) uyumlu işgücü piyasasında ihtiyaç duyulacak yeni beceri ve yetenekler kazandırılması,
3. Sürdürülebilir kalkınma için kadınların ekonomik güçlenmelerini desteklemek amacıyla eşitlik ve kapsayıcılık temelinde kamu ve özel sektörün dönüşümünün sağlanması,
4. Kadın girişimciliğinin her alanda desteklenmesi ve kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi amacıyla çalışmalar yapılması,

Bakanlığımız görev alanı kapsamında yürütülen projeler ve faaliyetler ise;

- Bakanlığımız tarafından kadınların ekonomik olarak güçlendirilmesi amacıyla 'Kadınların Kooperatifler Yoluyla Güçlendirilmesi Projesi' ve 'Türkiye’de Kadın-Erkek Eşitliğine Duyarlı Planlama ve Bütçeleme Projesi' yürütülmüştür. Hâlihazırda ise

'Türkiye'nin Mühendis Kızları Projesi', 'Hobin İşin Olsun Projesi' ve 'Geleceğini Kuran Genç Kadınlar Projesi' devam etmektedir.

- Bu projelerin yanında kadınların ekonomik ve toplumsal hayata katılımlarının güçlendirilmesi amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile “Kadın Girişimciliğinin Geliştirilmesine Yönelik İş Birliği Protokolü” ve TÜBİTAK ile “Bilimsel Araştırma-Geliştirme, Yenilik ve Bilimsel Etkinlik İş Birliği Protokolü” imzalanmış olup, “kadingirisimci.gov.tr” internet sitesi erişime açılmıştır. Bahse konu internet sitesinde Kadın Kooperatifleri Ağına kayıtlı kadınlar için “Ben De Varım” uygulaması hayata geçirilmiştir. Ayrıca, kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi kapsamında Tarım ve Orman Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı iş birliğinde imzaladığımız “Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İşbirliği Protokolü” çerçevesinde çalışmalar yürütülmüştür.
- Bu çalışmaların yanı sıra; kadın istihdamının artırılması, kadın girişimciliğinin teşvik edilmesi ve kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi amacıyla Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu ile “IPARD Programına İlişkin İş Birliği Protokolü”, İŞKUR ile “İş Pozitif Programı İş Birliği Protokolü”, OSTİM Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü ile “OSTİM İş Birliği Protokolü”, Hepsiburada ile “Türkiye'nin Girişimci Kadınları İşbirliği Protokolü”, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile “Kadınların ve Engelli Bireylerin Ekonomik ve Sosyal Hayata Katılımlarının Güçlendirilmesine Yönelik İş Birliği Protokolü” ve Reges Elektrik ile “Kadınlar için Enerji Okulu İşbirliği Protokolü” imzalanmış olup, Protokoller kapsamında çalışmalar yürütülmektedir.

Bakanlığımızın tüm çalışmaları, yaşamın tüm alanlarında kadınların konumlarının güçlenmesi; eğitim ve sağlık imkânlarından eşit bir şekilde yararlanmalarının sağlanması; karar alma mekanizmalarına katılımlarının artırılması; medyada eşitlikçi temsilin sağlanması; kadın erkek eşitliğinin ana plan ve politikalara dâhil edilmesi ve kadına yönelik şiddetle mücadele alanında çalışmaların sürdürülmesini desteklemek üzere yürütülmektedir.

2018-2023 yıllarını kapsayan Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı'nın 2023 yılında tamamlanması nedeniyle “Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı” 2024-2028 yıllarını kapsayacak şekilde ilgili tüm kurum ve kuruluşların görüş ve önerileri alınarak kapsayıcı bir yaklaşımla hazırlanmıştır.

Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı'nda yer alan politika eksenleri altında ele alınmak üzere kesişen politika alanları belirlenmiş ve bunlar da “Özel Politika Gerektiren Gruplar” ile “Kesişen Çalışma Alanları” olarak iki alt başlıkta ele alınmıştır. Hem “Özel Politika Gerektiren Gruplar” hem de “Kesişen Çalışma Alanları” Strateji Belgesi ve Eylem Planı'nın genelinde temel amaç, strateji ve faaliyetlerin oluşturulmasında dikkate alınmıştır.

Özel Politika Gerektiren Gruplar

- Kız çocukları,
- Engelli kadınlar,
- Yaşlı kadınlar,
- Kırsal alanda yaşayan kadınlar,
- Geçici koruma(GK)/uluslararası koruma (UK) başvurusu veya statüsü sahibi kadınlar,
- Tutuklu ve hükümlü kadınlar,
- Şiddet mağduru kadınlar,
- Yoksul kadınlar.

Kesişen Çalışma Alanları

- Ailenin güçlenmesi,
- Afet ve acil durumlar,
- Mevzuat değişiklikleri,
- Cinsiyet ayrıştırmalı verilerin mevcudiyeti,
- Kadın erkek eşitliği eğitimleri,
- İzleme değerlendirme ve etki analizi çalışmaları,
- Kadın erkek eşitliğine duyarlı bütçeleme çalışmaları,
- Yerel yönetimlerle iş birliği,
- STK'lar ile iş birliği,
- Üniversiteler ile iş birliği,
- Özel sektör ile iş birliği,
- Erkek çocukları da dâhil kadınların güçlenmesi sürecine erkeklerin katılımı.

2024-2028 yıllarını kapsayan yeni “Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı”, 8 Mart 2024 Dünya Kadınlar Gününde kamuoyuna duyurulmuş olup tüm kamu kurumları, üniversiteler, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları ile eş güdüm içerisinde kararlılıkla uygulanmaktadır.

Kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmaları kapsamında Bakanlığımız tarafından 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında ülkemizde şiddet mağduru olan kadınlara ırk, dil, din, tabiiyet ve benzeri durumlarına ilişkin hiçbir ayırım yapılmaksızın hizmet sunulmaktadır.

Diğer taraftan 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’un 20 nci maddesinin 2 nci fıkrasına istinaden Bakanlığımız açılmış davalara katılmakta olup adli süreçlere ilişkin yargılama aşamaları sonuna kadar takip edilmektedir.

Bakanlığımızca, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları aracılığıyla başta 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu olmak üzere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda çeşitli sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

Bakanlığımızca yürütülen sosyal yardım programları, kadınların yoksulluktan daha fazla etkilendiği ve yoksulluk riski ile daha fazla karşılaştığı gerçeğinden hareketle özellikle düzenli yardım programlarında kadın hak sahipliğini destekler nitelik taşımaktadır. Nitekim düzenli sosyal yardım hak sahiplerinin %61’ini kadınlar oluşturmaktadır.

Hak sahiplerinin kadın olduğu Eşi Vefat Etmiş Kadınlara Yönelik Yardım, Şartlı Sağlık Yardımı, Doğum Yardımı, Asker Ailelerine Yönelik Yardım, Çoklu Doğum Yardımı gibi düzenli yardımlar gerçekleştirilmektedir. Söz konusu yardım programlarında ödemelerin kadınlara yapılması öncelenmektedir.

Ayrıca Proje desteklerinde kadınları hedefleyen kota ve hibe uygulamaları ile Aile Destek Merkezi (ADEM) ve Sosyal Dayanışma Merkezi (SODAM) Projeleri gibi kadınların ekonomik ve sosyal hayata katılımlarını arttırıcı uygulamalar hayata geçirilmiştir. Özellikle son dönemde kadınların sürdürülebilir gelir elde etmelerine katkı sağlamak amacıyla ADEM ve SODAM Projelerinin daha etkili yürütülebilmesi için paydaşlarımızla iş birliği geliştirilmektedir.

Bu merkezlerde kursiyerlerimizin psiko-sosyal, sosyokültürel, mesleki ve kişisel yönden gelişimlerinin ve toplumsal entegrasyonlarının sağlanması amacıyla kurslar düzenlenmekte ve kurslara düzenli katılım sağlayan kursiyerlerimize aylık teşvik ödemeleri yapılmaktadır.

Öte yandan kursiyerlerimize milli ve manevi değerler, aile içi eğitim, çocuk bakımı ve kişisel gelişim vb. konularda eğitim ve seminerler düzenlenmektedir. Ayrıca belirli aralıklarda düzenlenen kermesler aracılığı ile de kadınların merkezlerimizde üretmiş oldukları ürünlerden gelir elde etmeleri sağlanmaktadır.

Böylelikle kadınların ekonomik ve sosyal statülerinin güçlenmesi ile toplumsal hayata katılımlarının artması hedeflenmektedir.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının görev ve faaliyet alanı içerisinde bulunduğundan Bakanlığımızca değerlendirilememiştir.